

# SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

## Nemški bojni klic.

Denes imajo liberalni Nemci svoj „parteitag“ na Dunaji. Njih časopisi, v prvi vrsti „N. Fr. Pr.“ tako hripavo kličejo po složnosti, da se vidi, kako težavno bodo to složnost v svojih sicer redkih vrstah za en dan, za ta dan dosegli. Rečeni list želi, da naj bode vsak nemško-liberalni govor moralen udarec s pestjo zoper nas, vsak stavek jezno vpitje zoper prastarega sovražnika, „erbfeind“, kakor nas nemški žurnalist imenuje. „Kdor je od nemške matere rojen, tist pridi sem, in pričaj ob nevarnej uri za svojo vero, da more Avstrija biti nemška, ali da je ne more biti,“ tako spet kliče Nemec v „N. Fr. Pr.“

Mi avstrijski Slovane moramo uže na to odgovoriti, da Avstrija z našim sodelovanjem nemška ne sme dalje biti in ne bode. Ko bi res imela še dalje biti nemška (in ne avstrijska, kakor mi želimo), potem nam ne bi bilo nič ležeče na njej. Hvala Bogu pa je tudi nemški narod v Avstriji za to, da bode avstrijska. Le nekaj judov in meščanov hoče, da bode in ostane nemška. Črez te pa pojde dobri genius Avstrije na dnevni red.

„Denes velja le en princip: upor, in le jedna želja: osvoboditev! Kdo se more tu odtežati, ako država razobeša zastavo velike sile! Dobro došel duhoven, ki v otlah ozidjih seminarov nij izgubil duha za Avstrije jedinstvo.“ — Torej judovski liberalni listi uže tudi nemške duhovne vabijo na boj zoper Slované! Pa „N. fr. Pr.“ precej spet „iz role pade“ in nadaljuje:

„Ali naj še jedenkrat združeno Slovanstvo in Rimljanstvo preplavi rodovitna polja nemške kulture?“

In v tem ter tacem tonu pridruša in roti nem-

ški časopis „parteitagovce“, naj bodo složni, prav tako, da mu sape zmanjkuje. Menda nij bilo toliko napihavanja treba. Tista svojati, ki bode pri zaprtih durih sešla se in ki se uže itak samo iz povablencev in somišljenikov rekrutira, bode pač vendar za en dan ali za pol dne slovo vzdržala? Ali pa to uže nje zmago pomenja, to je drugo vprašanje.

## Potres v Zagrebu.

Žalibog, da se naše upanje nij izpolnilo, ki smo ga precej po prvem sluhu o potresu rekli, da namreč morda ne bode tako hudo, kakor se je videlo v prvem strahu. Kakor je namreč včerajšnji telegram poročil, ponavljal se je potres po noči od 11. do 12. nov. a po dnevi 12. je bil okolo 10. ure zopet potres.

Iz Zagreba došli nam pripovedujejo, da je več osob vsled strahu znorelo, jako dosti je pa obolelih in brez dvombe jih zbolí še več, kajti ne le, da so silni strah prestajati imeli, tudi prehladilo se je silno ljudij ki so po dnevi v dežji, po noči v hladu zunaj hiš prebiti morali a še nič jedli, ker kuhati se nema več noma kje. V razpokane hiše si nihče ne upa, ker zdaj pa zdaj more nov stres vse zrušiti prebivalcem na glavo.

Hvalijo, da magistrat in javne oblasti z velikim požrtvovanjem vse storé, kar morejo, da bi pomagali ubožcem. Vlada je poslala tudi vojakov pijonirjev, da bi kaj pomagali. Ali kaj more tu slab človek! Bogatini so vzeli denarja v roke in odpeljali se po železnici v druga mesta ali v svoje nizke vinogradne hrame; kam pa pojde ubogi delavec in mali obrtnik, ki je sebe in družino živil z zaslužkom od dneva do dneva! Tu so družinske razmere žalostne.

Tu bode treba izdatne državne pomoči,

To se vé, da še le potlej, kadar je enkrat strah pred novimi potresi prestán, kajti zoper te ne pomaga nobena državna sila in nobena zemeljska oblast. V tem pa hvalevredno zagrebški časopisi, ki so včeraj spet le skrajšani izšli, bodré narod, naj ne obupava. „Ustav“ pravi, da take nesreče ne srečavajo narodov vsako stoletje, zato pa treba, da „se izpravimo izpod moralnega pritiska“, treba je jakih duš, treznega uma, in požrtvovalnosti. „S pomočjo božjo čemo osodo premagati.“

Včeraj je bila v Zagrebu ob 10. zjutraj maša pod milim nebom na Jelačičevem trgu, v zahvalo Bogu, da je odvrnil še večjo nesrečo od Zagreba. Bral jo je kardinal Mihalović. Na javnem trgu je bila maša, ker so vse cerkve poškodovane, da si ljudje ne upajo v nje.

Potres je bil še četrtek ob 11. uri ter ob 11. uri in 20 minut, prvič kratke in oster, drugičkrat počasen in daljši, prouzročil je malo škode. Ljudje so izbežali iz hiš, ter se nijso upali tudi kasneje več vanje vrniti. Pri drugem potresu se je zvonik frančiškanske cerkve tako zmajal, da je mali zvon zazvonil. Stolno cerkev so delavci popravljali, ko pa so čutili potres, nijso delavci hoteli več delati ter so ubežali. Vožnja za delavce v Zagreb je znižana. Vseučilišče, gimnazij in učiteljska izobraževališča v Zagrebu so zaprta. Nekatere hiše so tako razpokane, da nij niti jeden kvadratni čevlji zidu ostal cel.

Kot uzrok potresu se navaja to, da si išče morda kaka podzemna topla voda odduška. Morda se pokažjo pri Zagrebu nove toplice. Uže zdaj imajo Hrvatje na svojej zemlji vse polno toplic, primerno več kot drugi deželani; Krapino, Varaždinske toplice, Stu-

## Listek.

### Nekoliko kritike.

(„Pesni. Založil Miroslav Malovrh. Novomesto. Tiskal in založil J. Krajec. 1880.)

Ko smo vzeli novo lično tiskano knjižico z gornjim naslovom v roke, da bi jo čitali, imeli smo željo, da bi mogli kaj dobrega, kaj priporočilnega reči o njej. Kdo ne bi te želje imel pri nas Slovencih, pri katerih se itak ne tiska preveč. Ali, žalostna nam majka, prebravši te „pesni“, moramo — le obžalovanje izreči, da se kaj tako nezrelega, tako površnega in praznega tiska. Poezije nič, zrna nič, notranjosti nič, pa — kar je dan denes, potem ko imamo Preširna, Levstika, Jenka, Stritarja, „Zvonovega“ X, da, in oba Cimpermana, najbolj neodpušljivo — tudi forme nobene! In kaj tacega se upa prezentirati leta

1880 izobraženemu slovenskemu občinstvu kot „pesni“! Trda je naša sodba, za to treba, da jo kratko utemeljimo.

Vodnik je dejal, da naj pesen „merjena bo“ in naj ne „žali uho“. Nij pa pristavil, naj tudi zdravo-pametna bo, ker to se razumé uže samo ob sebi. Samo gospod Miroslav Malovrh — mislimo, da je to le pesniško ime — tega menda ne vé, ali pa ne čuti. Uže v „prologu“ k svojim pesmam nam se izgovarja:

In ako včasih sem frivolon,  
Če zbadam svete vam stvari,  
Nikar mi v zlo ne štejte tega,  
Sreč mi peti tak veli.

Prvič pevcu ne verjamemo, da mu res „srce veli tak (frivolno) peti“. Če mu pa v istini „tak veli“, no, potlej nímamo nič zoper to; samo naj greši frivolne pesmi sam za sebe, ne pa da jih dá tiskati in hoče, da bi se brale in razpečale mej nami. Frivolnosti v javnosti ne treba!

Ko od prologa na pesni same prestopamo, bilo bi vse jedno, katero stavimo v izgled. Na pr. precej na strani 11 čitamo:

Žarno solnce sije,  
Rosa lesketa,  
Bister potok vije  
Sredi se polja.  
Fantič pa po travi  
Stopa z deklico,  
Radostno jo zvavi  
Svojo ljubico.

To je cela pesen. Prvič je pa to vse, kar je tu povedano, taka banalna vsakdanjest, da nij poezija. Drugič pa nij res, da kadar uže žarno solnce sije, še rosa lesketa. Več opazovanja nature tedaj! Tretjič ko bi tudi bila res poezija v teh verzih, barbarska in nezaslišana beseda „jo zvavi“ (nam: zove) celo stvar popolnem osmeši in na glavo postavlja.

Dalje naš poet gotovo misli, da je duhovit, ko „poje“ (stran 15):

bico itd. Uže se sliši, da so v okolici zagrebske najdeni novi vrelci.

Zagrebski telegrafski urad je, kakor „Obzor“ pravi, uprav zaseden. Brezštevila telegramov prihaja in odhaja. Kdor ima koga v Zagrebu, telegrafira, ali je živ, mnogi novinarski dopisniki so prišli in poročajo svojim novinarjem. Zavoljo tega uradniki komaj zmagujejo posel.

Najnovejše poročilo pripoveduje:

Na vzhodnjem strani vasi Resnik pri Svetih, dve uri od Zagreba, kacic 400 m. od cerkve, ki je vsa razpokla, vleče se od ceste počenši severno zapadno proti jugu kriva razpoka zemlje; vzdolž te glavnerazpokline odprla so se žrela v zemlji, sto in sto majhenih kraterjev, ki blato iz zemlje mečejo. Na več krajih zija zemlja 2 do 3 čevlje na široko ter je na 10 metrov daleč iz zemlje blato bilo metano. Blato smrdi po žveplu. Iz razpokline je izvirala več ur po žveplenem vodenci dišeča voda!

## Politični razgled.

### Notranje dežele.

V Ljubljani 13. novembra.

Sesija **delegacij** se bliža svojemu koncu; denes završi baje ogerska delegacija svoje seje a jutri jih bode avstrijska, če se bosta obe delegaciji sporazumeli glede jedne točke. Avstrijska delegacija je namreč dovolila za zidanje kosarne v Podgorcah 120.000 gl., katero svoto je pa ogerska delegacija odbila.

Poslednji telegram uže javlja, da so se delegacije poravnale in končale dne 12. t. m. svoje seje. Coronini je v končnem govoru izražal upanje, da se bode ohranil mir.

Kot nasledek konservativnih volitev v velikem posestvu v **Linu** zaznamujejo nemško-liberalni listi tudi razpuščenje deželne zbornice gorenje-avstrijskega, volitev deželne zbornice s konservativno večino in tacega dežel. odbora.

**Dunajsko** vseučiliščno bralno društvo „lesehalle“, ki je postala zdaj zadruga avstrijskih nemških študentov, ki se za Prusijo vne-majo, je imela 11. t. m. občni zbor. V novi odbor so bili voljeni sami nemško-nacionalci, občudovalci Schönererja. Veliko udov je zoper to protestiralo posebno, ker je novovoljeni odbor pred volitvijo izjavil, da bode osnavljal nemško-nacionalne politične komerse. Vladni zastopnik je moral skupščino razpustiti.

### Vnanje države.

O sporazumljeni mej Rusijo in papežskim stolom ali Vatikanom piše **rimski** „Aurora“: Dne 31. oktobra sta kardinal Jakobini in ruski poslanik na Dunaji Oubril, sklenila in podpisala načrt pogodbe glede imenovanja škofov na Ruskem, glede urejenja več škofovskih stolic in vodstva duhovenskih učnih seminarjev.

Več družih vprašanj se bode rešilo v kasnejših obravnavah s posebnim ruskim zastopnikom. — Kot ruski diplomatski zastopnik pri Vatikanu je baje odmenjen Butenjev, zdaj prvi tajnik ruskega zastopnika v Londonu.

V **francoske** zbornici je dne 11. t. m. predno je levica dala zaupnico ministertvu, vršil se spet velik škandal, katerega je prozval začasno iz zbornice izključeni bonapartist Baudry d' Asson. Ta je namreč, čeravno je začasno izključen bil, prišel zopet v zbornico ter je nij hotel zapustiti, ko mu je predsednik to ukazal. Gambetta je prenehal potem sejo ter poklical policaje, večina republikanska pa je mej tem šla iz zbornice, a desnica je ostala notri. Jeden polkovnik vstopi z vojaki; štirje so bili neoboroženi in ti primajo Baudry d' Assona, ki je pa s pestmi bil okolo sebe in z nogami. Pomagali so mu tudi drugi bonapartisti. Naposled je vendar 15 možem posrečilo se, da so ga iztirali iz zbornice. — Ko se je zopet seja pričela, izjavil je Ferry na Legrandovo interpelacijo, da hoče vlada vsem nezakonitostim, naj pridejo od katere strani hočejo, ostro nasproti stopiti. Zbornica je potem z 297 glasovi zoper 131 glasov sprejela zaupnico vladi: zbornica odobruje vse vladne čine in zaupajoč njenej izjavi prehaja na dnevni red.

V **Dublinu** se je 11. t. m. pričela vršiti tožba zoper irskega vodjo Parnella in tovariše. Parnell je zahteval, naj se obravnavanja odlože za toliko časa, da se bode zatožencem povedalo vse prestopke. Državni pravdnik je dovolil v to.

## Dopisi.

**Iz Zagreba** 12. novembra. [Izv. dop.]

Ko smo prestali vtorek jutro potres, kakeršnega hrvatska zgodovina ne pomni, je vsak ko je k sebi prišel, nekako zadovoljno vzdihnil hvaleč previdnost božjo, da se nij zgodilo, kar bi se bilo gotovo prigodilo, da je sledilo še par udarcev, namreč, da bi bili zakopani pod ruševino vsi, ki smo doživeli to nezaslišano in neopisivo grozoto.

Ko je vrelo vse, kar je moglo iti, na ulice, razgledavat veličino nesreče, katera je zadela naše lepo se razvijajoče mesto, je bilo dosti blelih lic, ali ipak tudi neko — zadovoljstvo ne morem reči — ampak neki mir, ki je dobro dejal človeku.

Vsakdo, ki je videl vse ulice zasute s ciglovjem in črepom, se je čudil, kako je le mogoče bilo, da se je tako malo telesnih oškodovanj dogodilo, da nij na stotine ljudi ubitih in ranjenih.

Potem ko sta v kratkih intervalih prvemu potresu sledila še dva neznatna, se je sploh mislilo, da je nevarnost prešla; po noči od vtorka do srede se je zemlja še majala, sle-

dilo je tudi nekoliko udarcev ali neznatnih. V sredo na četrtek smo doživeli v 24 urah 5 potresov, vsi so bili neznatni, nego okolo poludne v četrtek se je zemlja tako stresla, da so se hiše pomaknile v fundamentih in da so zopet začeli dimnjaki padati na tla.

To je naš uže precej umireni svet čisto vznemirilo tako, da je včeraj vse odbežalo iz mesta, kar je imelo s čim in kam.

Kar nas je ostalo tukaj nad vulkanom priklenjenih, živimo tako od sekunde do sekunde, čakajoči novega udarca, v vednej nevarnosti šibimo. Po dnevi je še, ali po noči je težava. Tisti, ki imajo barake na trgu in spé v omnibusih, so najsrečnejši, mi ki smo ostali s familijami v na pol razdejanih hišah, mi čakamo in gledamo, je-li se bode začelo daniti, čeravno po dnevi tudi nijsmo mirni, se vendar ugodneje prebavi dan, nego noč.

Od včeraj večer, do denes zjutraj sta se čutila samo še slaba dva udarca, denes do pol dvanajste ure, ko to pišem, je mirno.

Večja stran hiš je takih, o katerih so inženirji se izjavili, da nij nevarno prebivati v njih, če ne bo več potresa, če bo pa koliko jačji potres, — potem — potem se ne vé, kaj bo in kako bo.

Iz zagrebske okolice dohajajo tudi grozne vesti; štiri cerkve, so se porušile od Zagreba do sv. Ivana na Zelini, mnogo jih je razpokalo; v Remetih kraj Zagreba se je podrl župni dvor, nekdanji Pavlinski samostan, katerega je bil sezidal Ulrih grof celjski, s cerkvijo vred, le stolp še stoji in tudi ta se je na stran obrnil. Župnika so še živega izvlekli iz pol rušavin.

Oprostite, moram prestat, roka mi drhče in mraz mi je, ker so nam zabranili peči kuriti; če ostanem še živ, Vam bom uže še pisal kaj.

Ko sem hotel list zapečatiti, 3/4 12., se je zopet zazibalo eno malo pod menoj, pa to nij nič nenavadnega te tri dni.

## Domače stvari.

— (Tržiško in še jedno vprašanje.) Prijatelj našega lista nam piše od tu sledeče vprašanje: Iz Tržiča se brzojavlja dunajskim listom, da so ondodni meščanje jednoglasno sklenili po svojem županu udeležiti se nemškega „partajtaga“ na Dunaji. Smešnost Tržičanskih filistrov je znana po vsem svetu, in nam je malo ležeče na tem, če svoje smrdljivo čreslo po ustavoverskih shodih raztresajo ali ne. Vsaj ima vsakdo pravico smešiti se pred ljudmi; čemu naj bi torej ti kosoklepci

„Ko ležal bom na postelji,  
Na smrt hudó bolan,  
Spovedat in previdet me  
Prišel bo frančiškan.

Povem mu kje, zakaj, kakó  
Kolikrat sem grešil;  
A nekaj vendar zamolčim:  
Da sem zaljubljen bil.“

A! Za božji čas, zakaj to „vendar“ zamolčiš? Če nam vsem v slabih pesmih pripoveduješ, da si bil zaljubljen in se ti to greh zdi? Kje je motivacija? In brez motivacije v poeziji nič nij zanimivo, ker nij resnici podobno. Če se hočeš iz jednega zakramenta norca delati, slobodno ti od nas, greh je tvoj, ne naš. Ali poetično to nij, niti ne zanimivo, ne vredno, da v verze devaš! Pisalec teh vrst je poznal starega kmeta na Dolenjskem, ki je bil tudi enkrat šel v Ljubljano k frančiškankam k velikej izpovedi. Domov prišedši je pripove-

doval takó, kakor ti, pesniče naš: „I, premeteno kunšten je bil ljubljanski gospod spovednik, vse grehe me je izprašal, — pa sem mu vendar dva prava unesel!“ Čuješ, ta je tako govoril, kakor ti „poješ“, a mož se je celo svoje kmetske družbi zdel le — nekoliko prismojen, nič poetičen.

Prav na nemško „reim“ dich oder ich friess' dich“ spominja, če beremo (str. 18) sledeče trpinčenje slovenščine:

„Mesecev je šest prešlo,  
Roža je zvenila;  
Zvesta moja ljubica  
Se je pa vmožila.“

Kaj tacega dan denes ne trpimo več!  
Dalje (str. 22.) piše:

„Ne hodi, draga deklica,  
Ne hodi vsaki dan;  
Kjer kaže stolp da tukaj je  
Meniški samostan.

Menihi v celicah živé  
So noč in dan sami;  
Če boš hodila dolgo tje,  
Lehkó se kaj zgodi!“

No, da bi bili menihi samo zavoljo tega tvojemu dekletu nevarni ljudje, ker „v celicah žive (in) so noč in dan sami“ — to je vendar tudi preabotna in prepomanjkljiva motivacija. Ne verujemo ti niti mi, ne bo ti dekle verjela; če ne znaš svarila bolje podpreti, sicer nij resnici podobno, in je smešno.

Dalje (na str. 25.) beremo:

„Iz groba izkopal ljubo svojó  
V katerem je dolgo ležala;  
Otvoril sem rakev, uskliknil vesel:  
„Kako se lepo je vzdržala.“

Ko krasna ležala je tu pred menoj,  
Sem strastno objel jo, poljubil.“

Bog nas varuj! Ne le hijene, tudi novi poetje grobe razkopavajo! In sicer grob, v

Tržičani takega prava ne imeli! Nas pa zanima stvar le zavoljo osebe, katerej se je naložilo breme, zagovarjati tržiške interese na dunajskem shodu. G. Železnikar, ali kakor se dobro tržiško piše, g. Schelesnik — sicer po svojem rokodelstvu „winkelschreiber“ — prevzel je omenjeno težko breme, ter se bode podal v nemški Beč, da bode ondi v imenu Tržičanov molčal, ter v njihovem imenu obral nekoliko „kljunov“ in spil nekoliko vrčkov nemškega piva. No pa to nas nič ne skrbi; in mi bi se z gospodom Schelesnikerjem, ki je morda v Tržiči slaven mož, nikakor ne bili pečali, če bi ne bili njegovega imena pred kratkim čitali v uradnem listu. Tam pa je bilo povedano, da je gospod Schelesniker za mesec november izžreban porotnik pri ljubljanskej deželnej sodnji. Če pa je človek porotnik, ima svoje dolžnosti, katerih je rešen le tedaj, ako mu je sodnija odpust dovolila. Pri ljubljanskem sodišči prično se porotne obravnave ravno tedaj, ko prično tudi Nemci svoj „partajtag“. Sedaj pa nastane juristično vprašanje, ali je udeležitev pri „partajtagu“, kateri je vladi sovražen, in kateri nema drugega namena, nego da meče blato na naše v milosti cesarjeve stojiče ministerstvo, postaven uzrok, iz katerega se izžrebanemu porotniku odpust dovoliti sme? Erklärt mir das Ritter von Okrog!

— (V Zagreb.) Ko ta list končujemo (soboto po poludne) čujemo, da namerava po noči več Ljubljancev peljati se v Zagreb gledat učinke potresa in novi krater pri Sesvetih. (Glej poročilo v konci našega današnjega drugega članka o potresu.) Sicer pa so v Zagrebu menda spet začeli delati pri popravah hiš, kajti mojstri, ki so iz Ljubljane šli doli, telegrafirali so denes (v soboto zjutraj) sem po več delavcev.

— (Društvo kranjskih zdravnikov) je imelo 28. oktobra svojo sejo. Dr. Kapler je naglašal, da se število zdravnikov po Kranjskem bolj in bolj manjša in da se uže zdaj čuti pomanjkanje zdravnikov. Tako sta v okraji Kamniškem uže več let izpraznjeni dve mesti okrajnih ranocelnikov, kljubu temu, da sta se večkrat razpisali; tako tudi jedno zdravniško mesto v okolici ljubljanskej. Temu uzrok so samo slabe plače zdravnikov na Kranjskem; na Hrvaškem je boljše. Glede prošnje za osnovanje zdravniških komor, katero so vložili v državnem zboru l. 1878, je bil naprošen navzočni g. dr. Vošnjak, naj on kot državni poslanec stvar v roko vzame. Dr. Vošnjak je razjasnil ovire zoper uresničenje sklepa shoda zdravnikov, da pa bode po svoji moči po-

speševal zdravniške interese. Po tem je tukajšnji sekundarni zdravnik v deželnej bolnici dr. Zupanec predstavil dva, ki sta na očeh bolna, katera je on ozdravil.

— (Iz Ljubljane) ima „D. Ztg.“ dopis, v katerem se mej družim dopisnik pritožuje, da niso pridige pri sv. Jakobu več nemške. Čudno, da se judje in njih sodelavci za reči zavzemajo, katere vendar sicer ne rabijo in celo pobijajo. Kje doslednost?

— (Porotne sodbe) se spet začno tu v Ljubljani jutri v ponedeljek.

— (Ljubljanski kazinarji) hoté, kakor beremo v „Tagespost“, praznovati dné 29. t. m. spomin cesarja Jožefa. V kazini zaprti naj delajo, kar hoté. Na ljubljansko ulico pa naj nam taci svečanostij, ki germanizacijo Avstrije slavé, pač nikar ne nosijo.

— (Čitalnica v Spodnji Siški) naredi denes v nedeljo 14. novembra besedo v svojih prostorih pri Guziju. Program je: 1. Iv. pl. Zajec: „Pjesma pjevačkoga saveza“, možki zbor. 2. Kocijančič: „Danes tukaj, jutri tam“, možki zbor. 3. „Brati ne zna“. Burka v enem djanji, po Grandjeanu. 4. „V naravi“, mešani zbor. 5. Hajdrih: „Pod oknom“, možki zbor. 6. „Ne vem“. Burka v treh prizorih, J. Alešovec. 7. Nedved: „Na goro“, mešani zbor. 8. Dr. B. Ipavec: „Pevski poziv“, možki zbor. 9. Ples. Začetek te veselice ob 5. uri zvečer. Začetek plesa ob 10. uri. Vstopnina za ude 15 kr. — Za neude 20 kr. K tej besedi uljudno vabi odbor.

— (Čuden zaklad.) Iz ljubljanske okolice se nam poroča: Na vernih duš večer so šli trije kmetje domov. Na travniku zagledajo lučice goreti. „To je šac!“ ugamejo možakarji precej jednoglasno. In dobro si zaznamovajo in ogledajo kraj, kjer lučice na travniku goré ali „šac cveté“, pa gredo potlej v božjem strahu spat, ker tisto noč se baje ne sme kopati, kadar se vidi, temuč drugo. Drugo noč oboroženi z lopato in motiko pridejo, potegnejo ris okolo kraja, kjer so bile lučice in kopljejo tiho in po starih pravilih. Kar dokopljejo do male kište. „Ga uže imamo!“ zavpije jeden vesel. „Ne moreš jezika za zobmi držati, zdaj si morda res vse spridil in pokvaril, ko si izpregovoril,“ karajo ga drugi. In res, ko kiščico raztrgajo, najdejo v njej — crknenega psa. Od kraja so možje mislili, da se jim je „šac“ izpremenil v mrhovino, ker se niso pravilno obnašali, ne molčali. Ali kmalu se je zvedelo, kako je stvar. Nek star gospod, ki tam blizu biva, dal je svojega ljubčka psa na travnik pokopati in je — ali iz prismojenosti ali iz neodpustljive norčavosti,

spet kaj pisal, naj študira velike uzore ali izgledé. Uže ko bi bil naše slovenske lirične klasike dobro proučil, ne bi bil mogel kaj tacega v svet poriniti kakor je to. Ravno v liriki naša literatura nij uboga. Da bi le v vseh družih oddelih poezije tako bogata bila!

Obžalujemo pa tudi, da je marljivi in sicer vse pohvale in podpore vredni založnik gospod Krajec, nevprašaje kakega estetično izobraženega človeka za svet, kaj tako nezrelega in pod vso kritiko slabega v tisk dal. S tacimi rečmi se diskreditirajo še dobre slovenske knjige. Kdor enkrat s tako rečjo mačka v žaklji kupi, drugič ne bode hotel niti dobrih pesnij kupiti, misleč, da so ravno taka šušmarija. Ta obzir nam je tudi denes pero v roko stisnil, da odločno ugovarjamo zoper prodajanje taci lesnik za jabolka.

tega ne vémo, — dal na večer vernih duš lučice na pasji grob prižgati! Od tod pomota. Dotična občina je sicer baje obsodila nepremišljenega čestilca pasjega spomina na nekaj goldinarjev globe za občinske uboge, katere je baje rad plačal, da se stvar bolj z imenom nij razznanila.

— (V deželno vinstveno in sadje-rejsko šolo na Slapu) so sprejeti z deželnimi ustanovami učenci: Franc Dekleva iz Britofa pri Premu, Janez Drašler iz Borovnice, Matija Fatur iz Zagorja pri Ilirskoj Bistrici, Matevž Kobal iz Vrhpolja; kot plačujoči učenci pa: pl. Gerzevanov, Karel Ahačič iz Ljubljane in Janez Tomšič iz Ilirske Bistrice.

— (Iz Kobarida) se nam piše: V četrtek 11. nov. umrl je pri nas za mrtvodom nana-gloma zadet Josip Kodeli. Še prejšnji večer bil je tridesetletni mladi mož v gostilni mej družimi popolnem zdrav do pozne ure. Izgubili smo ž njimi jednega najboljih.

— (Zavoljo ošpic) morali so v Mariboru fantovske šole 1. razred zapreti.

— (Iz Jurkloštra) se „Gosp.“ poroča, da je tamošnji srenjski odbor vseji 7. nov. t. l. sklenil državnemu zboru doposlati 3 prošnje 1. naj se zopet srenjam da pravica ugovarjati pri ženitvah nemaničev, 2. naj se uvede 6letno namesto 8letnega šolanja, 3. naj se domovinska postava prenaredi tako, da ne bodo srenje z oskrbovanjem ubožcev preobložene.

— (Nova žandarmerijska postaja) se bode postavila ob novem letu v Dutovljah pri Tomaji na Krasu. —

— (Uboj po slučajih.) Hud železnišk čuvaj („bahnwachter“) je na južnem kolodvoru v Mariboru dečka, ki je premog pobiral, zastrašil in s pestjo udaril tako nesrečno, da je 12letni dečko na znak pal, si vrat zlomil in k priči mrtev bil.

— (Strela udarila) je v gospodarska poslopja 3 posestnikom, Sabatiju v Gomilici, Glogovbrodu in Požunu pri Brežicah. Povsod se je ogenj vžgal in poslopje uničil.

— (Nedolžno na smrt obsojen.) Po noči od 5. do 6. februarja meseca m. l. je bila posestnica Jovana Kumberger umorjena blizu Šmarja na Spodnjem Štajerskem. Tudi njen mož je bil nevarno ranjen. Slišalo se je, da jo je umoril usnjarski pomočnik Jagodič, ki je tudi sam priznal, da je umoril Kumbergerico. Pristavil je pa tudi, da je Jože Kumberger najel njega in še nekega drugega delavskega potnika, obetal jima 100 gld. in rekel, naj umorita njegovo ženo. Ko sta pa to ubila, jima K. nij hotel dati obljubljenih 100 gld. zato sta ga pretepla. Vsled tega je sodnija zaprla tudi Kumbergerja, ki se res nij mogel razumeti s svojo ženo. Zatoženca sta bila oba umora kriva, ter bila meseca maja v. l. na smrt obsojena. Cesar je bil oba pomilostil na uječo za celo življenje. Mej tem so pa dobili tudi Jagodičevega tovariša čevljarskega pomočnika Schwaba, ki je doma iz Maribora, ob jednom se je pa dokazalo, da je K. čisto nedolžen, a da sta Jagodič in Schwab hotela tudi Kumbergerja umoriti, da bi ga oropala. Predno sta pa mogla svojo namero izvršiti, prišli so ljudje in ju prepodili, o Kumbergerji pa se je potem J. lagal, da je njemu pomagal. Kumberger je bil tedaj 18 mesecev po nedolžnem zaprt. Telesno in dušno bolnemu se je dala zdaj prostost a njegovo posestvo je sodnija prodala, da si je izplačala stroške kazenskih obravnav!

katerem je „dolgo ležala!“ Potlej je pa vesel, da se je „lepo vzdržala“ t. j. da nij še premočno segnila! Brrr!

Naprej? Ne, dovolj je! Taka in enaka je vsa knjiga.

„Pesniku“ bodi povedano, da nij še vse poezija, kar je v verze in rime zverženo in in po vna njosti Heinejevimi pesnim podobno. Zlasti lirične pesni se ne tresejo iz vsacega rokava. Treba je „živeti“, čutiti, oči odprte imeti in tudi — učiti se.

Mi obžalujemo, da pisatelj teh pesnij nij našel dobrega prijatelja ali pametnega učitelja, ki bi mu bli rokopis pogledal ter mu odsvetoval s tem v javnost stopati. Čez pet let bi bil morda uže sam izprevidel, kako dobro je bilo, da je pesni „koval“ le za-se. Na drugem polji, v prozi bode morda pisatelj lahko še svojemu narodu res koristil. Ali predno bode

## Razne vesti.

\* (Maščevanje zapuščene.) V oger-skeji vasi St. Marton je te dni neka deklica na grd način maščevala se nad svojim ljubim, ki jo je bil zapustil. Zvabila ga je, naj še enkrat, le še enkrat pride k njej. Ko res pride, prime ga deklica za uho in mu ga od-reže z britvijo, ki jo je pripravljeno imela.

\* (Šest ljudi utonilo.) je v Feld-kirchenu na Dunavu. Peljali so se zadnje ne-deljo čez vodo k maši, brod se jim je zvrnil in utonili so.

\* (Svojega moža umorila.) je v Nagy Suru v Požunskem komitatu kmetica Reza Kuszt. Mož njen je prišel nekega večera pijan domov, ona se je spravila s sekuro nadenj ter ga po-bila. Truplo umorjenega je s pomočjo svojega ljubčka vrgla v vodo. Sodnija je oba prijela.

\* (Posnemanja vreden dvoboj.) V Milanu sta uže štirideset let imela trgovca Coli in Redaelli skupno trgovino sè svilo. Nig-dar se nijsta sprla ampak sta živela zmirom, kakor da sta brata. Nedavno se pa nekaj sporečeta ter se kličeta na dvoboj. Izvolila sta sekundante, žrebala in določila, kdo da — plača 500 lir. Žreb zadene Radaellija. Coli pa dene k tem 500 lir še družih 500, a namesto da je denar dal za veselo večerjo, kakor je bilo določeno, poslal je teh 1000 lir nekemu staremu komiju, ki je bil v denarnih zadregah in oče sedem otrok. —

### Javna zahvala.

Slavni odbor družbe sv. Mohora v Celovci po-daril je tukajšnji šolski knjižnici 26 lepih ter šol-skeji mladini jako primernih knjig, za kateri dar se izreka slavnemu odboru najtoplejša zahvala.

Vodstvo enorazredne ljudske šole pri sv. Jurji pod Taborom dne 8. novembra 1880.

Fr. Šorn  
učitelj.

### Javna zahvala.

Podpisani je v komenski občini nabral 21 gld. 10 kr. milodarov, s katerimi se bode ubogej šolskeji mladini nakupilo prepotrebnih šolskih knjig itd. Steje si v prijetno dolžnost vsem blagodušnim dariteljem v svojem, kakor tudi v imenu tukajšnjega učiteljstva in uboge šolske mladine izreči najsrčnejšo zahvalo. — Ob jednom izrekan srčno zahvalo tudi p. n. gospodu Rebku, ces. kral. davkarskemu nadzorniku, ker je tudi blagovolil podariti okrajnej učiteljskeji bukvar-nici deset knjig, in sicer: 1. „Valenštajn“. Spisal Miroslav Šiler; poslovenil France Cegnar. 2. „Slov. Goffine“. L. 1880. 3. „Občna zgodovina“. Spisal Josip Starč. 4. „Slovenska slovnica“. Spisal Anton Janežič. 5. „Letopis Matice slovenske za 1872 in 1873“. Uredil E. H. Costa. 6. „Dr. L. Toman“. Izdala Matica sloven-ska v Ljubljani 1876. 7. „Letopis Matice slovenske za 1875“. Uredila J. Tušek in M. Pieteršnik. 8. „Le-topis Matice slovenske za 1874“. Uredil E. H. Costa. 9. „Letopis Matice slovenske za 1876“. 10. „Slovan-stvo“. Spisali: J. Majcinger, M. Pieteršnik in Božidar Rač. — Hvala srčna vsem!

Vodstvo 4razredne ljudske šole v Komnu, dne 9. novembra 1880.

Anton Leban, učitelj.

## Dunajska borza 13. novembra.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

|                                    |            |        |
|------------------------------------|------------|--------|
| Enotni drž. dolg v bankovcih . . . | 72 gld. 20 | kr.    |
| Enotni drž. dolg v srebru . . .    | 73         | 25     |
| Zlata rente . . .                  | 86         | 80     |
| 1860 drž. posojilo . . .           | 130        | 85     |
| Akcije narodne banke . . .         | 822        | —      |
| Kreditne akcije . . .              | 281        | 50     |
| London . . .                       | 117        | 40     |
| Srebro . . .                       | —          | —      |
| Napol. . .                         | 9          | 36 1/2 |
| C. kr. cekini . . .                | 5          | 61     |
| Državne marke . . .                | 58         | —      |

### Tržne cene

v Ljubljani 13. novembra t. l.

Pšenica hektoliter 9 gld. 59 kr. — reš 6 gld 83 kr.; — ječmen 4 gld. 55 kr.; — oves 3 gld. 09 kr.; — ajda 5 gld. 34 kr.; — prosó 5 gld. 20 kr.; — kornuza 6 gld. 40 kr.; — krompir 100 kilogramov 2 gld. 50 kr.; — fižol hektoliter 8 gld. — kr.; masla kilogram — gld. 90 kr.; mast — gld. 76 kr.; — špeh frišen — gld. 66 kr.; špeh poveljen — gld. 72 kr.; — jajce po 3 kr.; — mleka liter 8 kr.; — govednine kilogram 56 kr.; — teletnine 52 kr.; — svinjsko meso 50 kr.; — sena 100 kilogramov 2 gld. 40 kr.; — slame 1 gld. 78 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 6 gld. 20 kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

### Društvo porotnikov v Rudolfovem.

Društveniki se povabijo k

### občnemu zboru

dne 21. t. m. tukaj.

Obravnave pri zboru:

1. Potrjenje predloženih računov za l. 1880.
2. Predlog za razpuščenje društva.

Rudolfovo, dne 14. novembra 1880.

(578—1)

Predsednik.

## Restavracija „Hôtel Evropa“

denes v nedeljo 14. novembra

## koncert vojaške godbe

pod vodstvom kapelnika

gospoda CZERNY-A.

Začetek ob 8. uri.

Vstopnina 20 kr.

Uljudno vabi

Schunko,  
gostilničarica.

(577)

## Komí

(izučen) z dežele, marljiv in soliden, sprejme se v službo v neke velike prodajalnice z mešanim blagom, ležeč na deželi na Kranjskem ob železnici. Po-nudbe sprejema opravištvu tega lista. (570—3)

## Prodajalci jajc

prosiijo se, naj naznanijo svoje **adrese**, da bi sklepal z njimi kupčijo.

Rudolf Kirbisich,  
sladčičar,

(563—6)

v Ljubljani na kongresnem trgu.

## Štacunska polica

za prodajo mešanega blaga, skoraj nova, se cenó proda, ter se lahko ogleda v Pavličevej hiši, v Spodnji Šiški. (576—1)

## Naznanilo.

Jemljevi si čast, naznanjati visokočastitej du-hovščini tukaj in na deželi, da — kakor dosle — še vedno sprejemljevi častita naročila na izdelavanje

duhovenskih ovratnikov (kolárjev)

in naprsnikov (chemisette)

ter obetavi, zgotovljati vsa takova naročila ele-gantno in kar móči v ceno.

Z visocim spoštovanjem

Helena in Marija Kúnstelj,

v Ljubljani, na Poljanah, Kapiteljske ulice (565—2) št. 13 nova (16 stara).

## V hotelu „Stadt Wien“

od dnes

## Pilzensko pivo

in vsak petek

(573—2)

## morske ribe.

Lepe in po ceni

## klobuke in čepke,

kakor tudi

## kožuhovino

prodaja

Anton Krejči,

v Ljubljani, na kongresnem trgu na oglu gledališčnih ulic. (433—10)

## Pavel Skale,

diplomirani živinozdravnik,

jemlje si čast, naznanjati, da je pričel svojo živinozdravniško prakso na vsej domačej živini, tñr se p. n. živinskim posestnikom naj-bolje priporoča.

Stanuje v Kravjeji dolini št. 2, „pri znamenju“. (579—1)

## Janez Erhart,

ces. kralj.

dvorni puškar v Mariboru,

priporočujem svojo veliko zalogo orožja. Re-volverjev imam od 4 gld. naprej. Puške z nabijanjem od spredaj, puške za streljanje s kapselnji od 10 gld. naprej.

Puške ostroguške, katere se nabijajo od zadaj, od 20 gld. naprej. Jednakih pušek imam tudi za streljanje v tarčo, za lov, za streljanje s polci in kapselnji.

Na prodaj imam tudi veliko zalogo vsako-jakih patron in strelne sprave. (557—3)

Popravila rad sprejemam in hitro izvršujem.

## Gostilnarjem!

Lepa in frišna

čeva

na debelo in drobno prodajejo se prav po ceni

pri Kožarji

v Krakovem št. 8.

Tu se kupujejo tudi zajčje kože in od druge divjačine. (519—10)

F. Hlavka.

## Za gospe!

### Glycerinino milo, tekoče,

nedosegljivo v tem, da se dobi mehka, tanka, bela koža, 1 sklen-nica 40 kr.

### Glycerin-Crème,

posebno vspešno, ako ustnice ali koža na rokah poka, 1 sklenica 30 kr.

### Glycerin-Sargov,

najfinejši, 1 sklenica 10 kr.

Prodaje in razpošilja proti poštnemu povzetju

G. PICCOLI,

lekar „pri angelu“,

v Ljubljani, na dunajskeji cesti. (490—6)

### Toilette-Honig-Glycer.-Seife,

Sargovo, 1 kos 30 kr.

### Damen-Powder,

z dišavo, bel in rudečkast, v zavo-jih po 10 kr., 1 škatla 40 kr.

### Anaterinova ustna voda,

izdeluje G. Piccoli, 1 sklenica 60 kr.

### Anaterinova štupa za zobe,

izdeluje G. Piccoli, 1 sklenica 40 kr.

Tužlj.

13. novembra:

Pri Slonu: Canova iz Celovca — Božičev iz Ljubljane. — Schwab iz Dunaja. — Hrovatič iz Trsta. — Schneider iz Dunaja. — Nagy iz Gradca. — Eisler iz Dunaja.

Pri Mallé: Gostiša iz Zagreba. — Onderka iz Idrije. — Schwarzler iz Dunaja. — Susz iz Med-vod. — Jutz iz Gradca. — Rentsch iz Dunaja. — Vogler iz Starega trga. — pl. Rauchenbichler iz Solnograda. — Huberth iz Dunaja.